

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia starożytnej Grecji i Rzymu

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Historia	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 18HISS.12K.04598.23
Jednostka organizacyjna Wydział Historii	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Katarzyna Balbuza
Prowadzący zajęcia	Katarzyna Balbuza, Kazimierz Iłski, Olena Klenina, Anna Kotłowska, Krzysztof Królczyk, Maria Musielak, Jan Prostko-Prostyński, Łukasz Różycki, Anna Tatarkiewicz
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 8

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przekazanie usystematyzowanej wiedzy na poziomie zaawansowanym z zakresu historii starożytnej Grecji i Rzymu
C2	przekazanie wiedzy na poziomie zaawansowanym o kształtowaniu się kultur i cywilizacji starożytnych, kluczowych procesach, znaczących tendencjach ideowych starożytności
C3	przekazanie wiedzy na poziomie zaawansowanym na temat związków pomiędzy historią starożytną a dyscyplinami pokrewnymi (archeologia, historia sztuki, epigrafika, numizmatyka, filologia klasyczna)
C4	zapoznanie studenta/ki z podstawowymi metodami wykorzystywania zdobytej wiedzy we własnych badaniach naukowych oraz w popularyzacji wiedzy historycznej i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie
C5	zapoznanie studenta/ki z głównymi nurtami badań historiograficznych nad epoką starożytną
C6	kształcenie umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń historycznych przy wykorzystaniu znajomości warsztatu naukowego historyka starożytności klasycznej
C7	kształtowanie kompetencji związanych z umiejętnością osadzania zjawisk kulturowych w kontekście historycznym
C8	kształcenie umiejętności oceny postaci historycznych i ich działań

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada uporządkowaną, usystematyzowaną i interdyscyplinarną wiedzę na poziomie zaawansowanym z zakresu historii starożytności ze szczególnym uwzględnieniem procesów dziejowych	HIS_K1_W01, HIS_K1_W05, HIS_K1_W07, HIS_K1_W08, HIS_K1_W09, HIS_K1_W10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
W2	posiada znajomość w stopniu zaawansowanym terminologii historycznej i warsztatu metodologicznego stosowanych w badaniach nad starożytnością	HIS_K1_W01, HIS_K1_W02, HIS_K1_W07, HIS_K1_W08	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
W3	posiada wiedzę z zakresu znajomości głównych nurtów badań historiograficznych oraz zasobu źródeł do epoki starożytnej	HIS_K1_W07, HIS_K1_W08, HIS_K1_W09, HIS_K1_W10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
W4	ma znajomość sposobów wykorzystywania zdobytej wiedzy we własnych badaniach naukowych oraz w popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie	HIS_K1_W01, HIS_K1_W03, HIS_K1_W06, HIS_K1_W11, HIS_K1_W12	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	potrafi w stopniu zaawansowanym posługiwać się terminologią właściwą dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego	HIS_K1_U04, HIS_K1_U05, HIS_K1_U06, HIS_K1_U15	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
U2	potrafi w stopniu zaawansowanym wyszukać (również za pomocą narzędzi cyfrowych) źródła historyczne, przeprowadzić ich selekcję i krytykę, włączać do badań i analiz prowadzonych indywidualnie lub w zespole materiał z dziedzin pokrewnych historii, szczególnie archeologii, numizmatyki, epigrafiki, geografii oraz historii sztuki	HIS_K1_U01, HIS_K1_U02, HIS_K1_U03, HIS_K1_U05, HIS_K1_U06, HIS_K1_U07, HIS_K1_U08, HIS_K1_U10, HIS_K1_U18	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
U3	potrafi w stopniu zaawansowanym umieszczać fakty historyczne w czasie i przestrzeni, dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi;	HIS_K1_U01, HIS_K1_U03, HIS_K1_U04, HIS_K1_U06, HIS_K1_U13	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
U4	potrafi indywidualnie lub podczas pracy w zespole sformułować problem badawczy, rozwiązać go przy wykorzystaniu odpowiednich metod badawczych, z odwołaniem do źródeł i opinii historiografii, z przytoczeniem argumentacji, a następnie zaprezentować wyniki swoich badań w odpowiedniej formie	HIS_K1_U09, HIS_K1_U11, HIS_K1_U12, HIS_K1_U13, HIS_K1_U14, HIS_K1_U15	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
U5	potrafi wymienić i usystematyzować główne kierunki badań naukowych nad historią starożytną	HIS_K1_U05, HIS_K1_U08	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa uczestniczyć w dyskusjach na temat kultury i cywilizacji starożytności, formułować własne stanowisko na tematy z zakresu historii starożytnej, postępować w zgodzie z etyką historyka, stale rozwijać własne zainteresowania naukowe w kierunku cywilizacji starożytnych, propagować wiedzę o przeszłości	HIS_K1_K01, HIS_K1_K02, HIS_K1_K03, HIS_K1_K04, HIS_K1_K05, HIS_K1_K06, HIS_K1_K07	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Starożytność grecko-rzymska - zagadnienia ogólne (periodyzacja, chronologia, zakres przestrzenny cywilizacji świata grecko-rzymskiego, uwarunkowania geograficzne rozwoju społeczeństw).	W1, W2, W3, W4, U1, U2	Wykład, Ćwiczenia
2.	Kształtowanie się struktur państwowych w świecie antycznym.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Wykład, Ćwiczenia
3.	Ustrój i polityka w świecie antycznym (formy ustrojów państw starożytnych i ich ewolucja, polityka wewnętrzna i zewnętrzna).	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Wykład, Ćwiczenia
4.	Spółczesność i gospodarka państw świata antycznego.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Kultura materialna i duchowa w świecie antycznym.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Wykład, Ćwiczenia
6.	Chrześcijaństwo w świecie antycznym.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Demonstracje dźwiękowe i/lub video
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Forma egzaminu do wyboru przez wykładowcę. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się.
Ćwiczenia	Dopuszczalne nieobecności - 2, aktywność (czynnik dodatkowy). Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się.

Literatura

Obowiązkowa

1. Historia starożytna, red. M. Jaczynowska, Warszawa 2010.
2. Lengauer W., Grecja okresu archaicznego i klasycznego, Warszawa 1999.
3. Vademecum historyka starożytnej Grecji i Rzymu, red. E. Wipszycka, wyd. 2, t. I/II/III, Warszawa 2001.
4. Wipszycka-Bravo E., Historia starożytnych Greków, t. I-III, Warszawa 1988-2010.
5. Ziółkowski A., Historia powszechna. Starożytność, Warszawa 2009.
6. Ziółkowski A., Historia Rzymu, Poznań 2010.

Dodatkowa

1. Alföldy G., Historia społeczna starożytnego Rzymu, przeł. A. Gierlińska, Poznań 2003.
2. Cameron A., Późne Cesarstwo Rzymskie, przeł. M. Kwiecień, Warszawa 2005.
3. Crawford M., Rzym w okresie Republiki, przeł. J. Rohoziński, Warszawa 2004.
4. Davies J.K., Demokracja w Grecji klasycznej, przeł. G. Muszyński, Warszawa 2003.
5. Jaczynowska M., Pawlak M., Starożytny Rzym, Warszawa 2008.
6. Murray O., Narodziny Grecji, przeł. A. Twardecki, Warszawa 2004.
7. Osborne R., Grecja klasyczna 500-323 p.n.e., przeł. B. Mierzejewska, Warszawa 2002.
8. Walbank F.W., Świat hellenistyczny, przeł. G. Muszyński, Warszawa 2003.
9. Wells C., Cesarstwo Rzymskie, przeł. T. Duliński, Warszawa 2004.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	45
Przygotowanie do zajęć	45
Przygotowanie do zaliczenia	30
Przygotowanie do egzaminu	60
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 240
Liczba punktów ECTS	ECTS 8

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HIS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych w pracy historyka i popularyzacji wiedzy historycznej
HIS_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznania i poszanowania różnych punktów widzenia wynikających z podłoża narodowego, kulturowego, społecznego i historycznego
HIS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ustawicznego rozwoju swoich kompetencji i zainteresowań w zakresie historycznym i ogólnohumanistycznym oraz kompetencji personalnych, społecznych i organizacyjnych
HIS_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ochrony i promocji dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu, Polski i Europy
HIS_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do umiejętnego i aktywnego propagowania wiedzy o przeszłości oraz pamięci historycznej w zróżnicowanych środowiskach społecznych
HIS_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do niezależnego i samodzielnego wyrażania myśli, szanując w tym względzie prawa innych osób
HIS_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do empatii w badaniach odnoszących się do świata wartości oraz postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych
HIS_K1_U01	Absolwent/ka potrafi pozyskiwać, klasyfikować i analizować informacje zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego oraz stosować je w kontekście zadań historyka w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym, politycznym i w kulturze
HIS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi rozwijać umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych w ich związkach z humanistyką i naukami społecznymi, korzystając ze wskazówek opiekuna naukowego
HIS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się wybranymi teoriami badawczymi wypracowanymi w naukach humanistycznych
HIS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi definiować, objaśniać i poprawnie stosować w mowie i piśmie terminy i pojęcia właściwe dla nauk historycznych w pracy nad wybranymi problemami badawczymi historii oraz w popularyzacji wiedzy o przeszłości
HIS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, wykorzystywać i analizować teksty historiograficzne, źródłowe oraz inne wytwory kultury historycznej przydatne w pracy historyka, a także streścić, zapisać i skatalogować uzyskane tą drogą informacje
HIS_K1_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się warsztatem naukowym historyka, w tym dobierać odpowiednie metody, techniki i narzędzia do rozwiązywania wybranych problemów badawczych historii
HIS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi przeprowadzić krytyczną analizę źródeł historycznych i poddać je interpretacji, dobierając oraz stosując typowe dla historii metody badawcze
HIS_K1_U08	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, systematyzować i analizować informacje dotyczące wybranego historycznego problemu badawczego z wykorzystaniem tradycyjnych zasobów informacyjnych i nowych technologii
HIS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi prezentować efekty swojej pracy w usystematyzowanej i przemyślanej formie
HIS_K1_U10	Absolwent/ka potrafi stosować metody, techniki i narzędzia badawcze właściwe dla poszczególnych specjalności historycznych
HIS_K1_U11	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole, stosując instrukcje i procedury mające na celu opracowanie i prezentację wybranego problemu badawczego historii
HIS_K1_U12	Absolwent/ka potrafi formułować w oparciu o wiedzę i umiejętności wyniesione ze studiów własne stanowisko dotyczące wybranych zagadnień historycznych obecnych w życiu społecznym
HIS_K1_U13	Absolwent/ka potrafi sformułować problem badawczy oraz tezy i uargumentować je z odwołaniem do poglądów różnych autorów prac historycznych
HIS_K1_U14	Absolwent/ka potrafi redagować, komentować i opatrywać przypisami przygotowywane teksty, zgodnie z kanonami przyjętymi w humanistyce

Kod	Treść
HIS_K1_U15	Absolwent/ka potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim z zastosowaniem terminologii właściwej dla nauk historycznych oraz różnych form wypowiedzi i pisarstwa historycznego
HIS_K1_U18	Absolwent/ka potrafi realizować cele badawcze, korzystając z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu
HIS_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę historii jako przedmiotu poznania i badań nad przeszłością oraz miejsce i rolę historyka w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym, politycznym i w kulturze
HIS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółową terminologię z zakresu nauk historycznych oraz terminologię ogólną z zakresu nauk humanistycznych i społecznych
HIS_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i rolę nauk humanistycznych wśród innych dyscyplin i dziedzin nauki oraz miejsce i rolę historii w dziedzinie nauk humanistycznych
HIS_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane zagadnienia z historii powszechnej w zakresie pięciu głównych epok historycznych w ujęciu chronologicznym i tematycznym
HIS_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie metody pozwalające na rozpoznawanie relacji i zależności pomiędzy przeszłością a wydarzeniami aktualnymi
HIS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną nauk historycznych
HIS_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie rolę i znaczenie źródeł w badaniach historycznych, metody ich analizy i interpretacji oraz zasady korzystania z wykazów informacji naukowej, również z użyciem nowych technologii, a także zasady ochrony praw autorskich
HIS_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie powiązania interdyscyplinarne nauk historycznych z innymi naukami, a także znaczenie innych dyscyplin naukowych w różnych obszarach działalności zawodowej historyka
HIS_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym wybrane zagadnienia z zakresu historii historiografii, w tym aktualne kierunki rozwoju badań historycznych
HIS_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie najważniejsze tendencje rozwojowe współczesnej kultury historycznej i jej ramy instytucjonalne
HIS_K1_W12	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność funkcjonowania instytucji życia społecznego i kultury historycznej w kontekście miejsca i roli historyka w życiu naukowym, społecznym i zawodowym